

2 етап. Формування стандартів поведінки суб'єктів аналітичної діяльності у сфері забезпечення національної безпеки.

Поведінка суб'єктів аналітичної діяльності у сфері забезпечення національної безпеки може оцінюватися в системі трьох вимірів, а саме: реальна поведінка; оптимальна поведінка; ідеальна поведінка.

Система регулювання поведінки суб'єктів аналітичної діяльності у сфері забезпечення національної безпеки спрямована на зближення вказаних рівнів поведінки: наближення реального виміру поведінки — до оптимального виміру, останнього — до ідеального виміру, який є еталонним взірцем для наслідування.

3 етап. Формування традицій аналітичної діяльності у сфері забезпечення національної безпеки.

4 етап. Розробка символіки аналітичної діяльності у сфері забезпечення національної безпеки.

Розв'язання зазначених достатньо масштабних завдань означає, на нашу думку, реальне перетворення інформації і знань у справжній ресурс забезпечення національної безпеки і суспільного розвитку України. Воно буде також означати зміцнення інститутів національної безпеки, аналітичної діяльності в згаданій сфері, реальне гарантування національної безпеки України.

Література

1. Баронін А.С. Аналіз і прогноз у політиці та бізнесі. К. : Видавець Паливода А.В., 2005. 128 с.
2. Соколов В.А., Шевченко М.М. Парадигма аналітичної діяльності у сфері забезпечення національної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 13–14. С. 110–117.
3. Соколов В.А. Інституалізація аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки: зарубіжний та вітчизняний досвід: монографія. К. : НАДУ, 2021. 375 с.

Брановицький В.В.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економічної теорії
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана*

РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Науково-дослідні установи відіграють ключову роль у формуванні та реалізації наукових підходів у забезпеченні цілей сталого розвитку. Їхня основна діяльність і функція сфокусована саме на проведенні наукових досліджень.

Вищі навчальні заклади, в свою чергу, мають унікальне значення для забезпечення цілей сталого розвитку, оскільки їхня діяльність поєднує як освітню, так і дослідницьку складову, що сприяє розвитку науки та впровадженню її досягнень у практику та підготовку фахівців з новими компетенціями.

Водночас, у контексті розвитку аналітичної освіти та адміністративно-правового забезпечення реалізації права громадян на охорону навколишнього середовища та природокористування, досягнення цілей сталого розвитку через науково-дослідницьку діяльність таких установ є визначальною.

Фактично можна поєднати їх до однієї групи, оскільки зазвичай науково-дослідні установи та вищі навчальні заклади виконують функції як із проведення науково-дослідної діяльності, так і з надання освітніх послуг.

Однією з провідних науково-дослідних установ у цій сфері є державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», яка була створена постановою Президії НАН України № 309 від 03.11.2010 р. та підпорядковується Національній академії наук України, входячи до складу Відділення економіки НАН України. Вона діє з метою проведення наукових досліджень, спрямованих на отримання та використання нових знань у галузі економіки природокористування та сталого розвитку, доведення наукових і науково-технічних знань до стадії практичного використання, забезпечення економічного обґрунтування формування і реалізації державної політики у сфері використання та охорони природних ресурсів і сталого розвитку України, провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та підготовки висококваліфікованих наукових кадрів, задоволення соціальних, економічних і культурних потреб та інноваційного розвитку держави [1].

Ще одним важливим науково-дослідним центром є Український науково-дослідний інститут екологічних проблем, який був створений ще в радянський період і нині підпорядковується Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України. Основні напрями діяльності цього інституту включають розроблення правових, нормативних, економічних і організаційних основ управління природоохоронною діяльністю; розвиток наукових засад екологічного моніторингу та управління станом водних ресурсів; вирішення питань екологічної експертизи та екологічного аудиту; створення комплексних природоохоронних заходів на регіональному та галузевому рівнях. Крім того, інститут займається аналізом стану атмосферного повітря, розробкою заходів щодо його охорони, а також створенням систем і методів управління промисловими відходами [2].

До числа науково-дослідних установ, що здійснюють значний внесок у формування екологічної політики, також належать інші організації, визначені у «Переліку державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міндовкілля та суб'єктів господарювання, повноваження з управління корпоративними правами держави щодо яких здійснює Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України» [3].

Окрім науково-дослідних установ, важливу роль відіграють окремі підрозділи вищих навчальних закладів, а саме: інститути, факультети, кафедри, які спеціалізуються на економічній теорії, економіці природокористування, державному управлінні, юриспруденції (насамперед конституційному, адміністративному, екологічному та земельному праві) та інших суміжних сферах. Вони активно займаються підготовкою кадрів, що сприяє розвитку аналітичної освіти та її ефективній імплементації у різних секторах економіки та управління природними ресурсами.

Таким чином, науково-дослідні установи та вищі навчальні заклади є ключовими суб'єктами у сфері наукового забезпечення цілей сталого розвитку. Їхня діяльність сприяє розробці та впровадженню стратегій сталого розвитку та як результат забезпеченню економічної безпеки держави.

Література

1. Про інститут / Офіційний сайт державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». URL: <http://ecos.kiev.ua/about/>
2. Український науково-дослідний інститут екологічних проблем (УКРНДІЕП) / Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів; Науково-дослідна установа «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» (УКРНДІЕП). URL: <http://www.niiep.kharkov.ua/laskavo-prosimo-nasayt-ndu-ukrndiep.html>

3. Перелік державних підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства довілля та суб'єктів господарювання, повноваження з управління корпоративними правами держави щодо яких здійснює Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. 2021 / Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/documents/pro-zatverdzhennya-pereliku-naukovo-doslidnyh-ustanov-pidpryemstv-ta-organizatsij-uprovnovazhenyh-na-provedennya-derzhavnyh-vyprobuvan-pestytsydiv-ta-agrohimikativ/>

Великоіваненко Г.І.

*кандидат фізико-математичних наук, професор,
завідувач кафедри математичного
моделювання та статистики*

Коляда Ю.В.

*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри математичного
моделювання та статистики
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана*

АДАПТИВНЕ КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ — ІНСТРУМЕНТ ГЛИБОКОЇ ТА СВОЄЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ АНАЛІТИКИ

Розвиток сучасної гетерархічної економіки зумовлений як взаємодією та обопільними впливами внутрішніх чинників, так і зовнішніми діями — глобалізації, біфуркації шляхів розвитку, калейдоскопічним перебігом подій тощо [1].

Цифрову економіку часто трактують як середовище, що базується на цифрових технологіях, таких як хмарні обчислення, штучний інтелект, блокчейн, великі дані тощо, а це — практично можливий спосіб докорінного поліпшення управління життєздатністю економічної системи, бо ґрунтується він на трьох «китах»: моделі — засоби їхнього вивчення — комп'ютерна реалізація моделей з якісним та кількісним аналізом результатів, і сприяє системному (глибокому й всебічному) аналізу діяльності господарювання [4].

Аналітики й покликані успішно долати проблеми комп'ютерного дослідження траєкторій економічної еволюції з метою сприяння виваженим управлінським рішенням.

В цьому контексті економічна аналітика являє собою, на нашу думку, аналіз об'єкта господарювання, як цілого, шляхом його абстрактного розбиття на органічно пов'язані між собою складові частини та їхнє вивчення наявними засобами.

Скоріш за все, з огляду на велику складність і ступінь відповідальності економічної аналітики, на практиці мова йде про групу або колектив таких фахівців. Задля організації їхньої успішної діяльності, відповідних аналітичних досліджень (належним чином) цих викликів сьогодення неможливо обійтися без використання методів моделювання динаміки розвитку нелінійної економічної системи, якою є сучасний об'єкт (великий і малий) господарювання. Важливо відмітити, що зараз це вже сприймається, як аксіома.

На кафедрі «Математичне моделювання та статистика» від початку ХХІ ст.

розробляється [2, 3] теза про наскрізний характер адаптивного комп'ютерного моделювання економіки, акцентуючи увагу на дослідженні нелінійної економічної динаміки — аналізі віртуальних сценаріїв можливого розвитку процесів та явищ для широкого спектру початкових умов.

Наскрізна адаптація за своїм змістом означає:

✓ по-перше, створення альтернативної множини динамічних математичних моделей, яка покликана відтворювати характерні особливості економічної еволюції.

По суті, для практики комп'ютерного економіко-моделювання розробляється аналог закону Ешбі з теорії систем: потужність банку моделей економічної динаміки має бути не